
СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р Кристина Върбанова-Денчева

на дисертационния труд на тема

**ПРОДУЦЕНТСКИ МОДЕЛИ
ЗА МЕДИАТИЗАЦИЯ НА КНИГАТА**

на Виктория Бисерова Димитрова

докторант по научна специалност

3.5. Обществени комуникации и информационни науки,

докторска програма „Журналистика - Книгознание“

Научен ръководител: доц. д-р Милена Цветкова

I. Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем.

Дисертационният труд е посветен на актуалните промени в моделите за създаване и присъствие на книгата в съвременната информационна среда, белязали нейното ново битие от дигитализацията и пренос на съдържание в нови технологични измерения. Дискусионните проблеми и решения, провокирани от новите аспекти и инструментариума за осъществяване на продуцентските процеси безспорно представляват явление в света на книгоиздаването в началото на XXI век.

Същевременно търсенето на точната „рецепта“ за продължаващо присъствие на книгата е изключително сложен и многопланов въпрос, изискващ очертаване на рамка на изследването и приоритети, които са значими с проекциите си върху обществото и възможностите за активни въздействия върху протичащите процеси в медиасферата и тяхното управление.

II. Кратка аналитична характеристика на съдържанието. Цел, обект, предмет и методология на изследването.

Основната цел на разработеният дисертационен труд от Виктория Бисерова Димитрова е: „Да докаже възможността за създаване на издателство с продуцентски модел на управление, съобразено с новата медиатизирана реалност и ориентирано към продуциране на кросмедийни и трансмедийни проекти на книги“.

В съответствие с така определената цел са конкретизирани и четири изследователски задачи, обхващащи теоретична обосновка на реинтеграцията на книгата в медиаиндустрията, новата роля на издателя като създател и куратор на съдържание, на „интелигентните издателски модели“, промените в читателските нагласи и в процеса на четене в новата медийна среда, апробиране на три продуцентски модела за медиатизация на книгата в основните ракурси – книгата като физическо тяло, книгата като комуникационен модел, книгата като визуална реалност.

Пояснявайки обекта и предмета на своето изследване, докторантката ги определя съответно като нова медиатизирана реалност на книгата, предизвикателствата на дихотомията „книгата-медия“, „книгата – стока“; продуцентски подход към издаването на книги в контекста на медийните индустрии за съдържание.

Използваните методи на изследването се определят като интегративни в научните области книгознание, медиазнание, мениджмънта, социологията, социалната психология.

Дисертационният труд е в общ обем 401 страници и е структуриран от предговор, четири глави, заключение, библиография от 342 заглавия (xx на кирилица – български и руски; uu на латиница - английски), речник със 180 термина, 4 таблици, 62 фигури, 48

илустрации, 8 приложения, резюме на научните приноси и списък на публикациите по темата на дисертационния труд.

В **Предговора** на дисертационния труд е представена концепцията, като са изложени хипотезата, темата, обектът, предметът, обхватът, основната цел, определени са задачите на изследването. Докторантката обосновава мотивите си за провеждане на изследване по посочената тема, описва методологията и инструментариума за провеждане на изследването. Доизяснени са защитаваните тези в аспекта на реинтеграцията на книгата в новата медиасфера, необходимостта от нови продуцентски модели и възможностите, които предлагат технологиите за тяхното реализиране, включително и на интелигентно книгоиздаване.

Изследването последователно се представя в четирите глави на дисертационния труд.

В **Първа глава** „Медиатизираната реалност на книгата” се очертава общата теоретична рамка на една от водещите теми в изследването – книгата като медия в съвременна информационна среда, като се прави опит за позициониране на книгата в променената теоретична рамка от настъпващите интеграционни и диверсификационни процес в книгознанието, медиазнанието, размиването на границите между доскоро строго очертани научни дисциплинни области и установени модели. Детайлно развитото съдържание на Първа глава представя промените в проблемните области на книгата и съответно нейния системен модел. Последователно са представени понятийният апарат, вписването на книгата в медиасферата и съпътстващите проблеми и ефекти, съпътстващи процеса на създаване и разпространяване на книгата в условията на съвременната медийна индустрия. Медийните трансформации в контекста на книгата са представени с доминиращите процеси – конвергенция, колаборация, кросмедийност, трансмедийност, културата на ремикса.

Представеното във Втора глава Продуцентство в медийните индустрии за съдържание синтезирано отразява промените в ролята на издателя, появата на нови позиции и професионални квалификации в прилаганите нови подходи за създаване на медийно съдържание. Описани са факторите за създаване и развитие на контент-индустрията и е представен един примерен продуцентски модел на издателство.

Трета глава включва резултатите от емпирично проучване на тема изборът на книги в медиатизирана среда.

Подробно са представени методиката на проучването и са описани параметрите на анкетата – обхват на проучването по отношение на включени въпроси, респондентите и тяхната структура, анализ на резултатите. Представени са основните видове анкети по отношение на използваните информационни носители и интерактивен модел – писмен, устен, онлайн.

В Четвърта глава са описани авторски продуцентски модели, като докторантката последователно излага теоретичните резултати от изследването в първа и втора глава като обосновка на възприетите подходи и модели.

В заключението се обобщават резултатите от изследването и се прави оценка на решаваните задачи, поставени в увода на дисертацията.

III. Основни научни и приложни приноси в дисертационния труд .

В обобщение на изследванията към всяка глава и в заключението на дисертационния труд се дава обобщена характеристика на резултатите от изследването и се очертават основните области, в които докторантката претендира за приноси.

Те могат да се обобщят основно като теоретични и теоретично-приложни в областта на новите явления в съвременната медиасфера, свързани с реинтегрирането на книгата в нея, обоснована е концепцията за съвременен продуцентски модел на издателство, обогатен е понятийния апарат на книгознанието и медиазнанието с понятия, чиято дефиниция е обоснована в контекста на тяхната употреба за обозначаване на процеси и явления в променената медиасфера.

IV. Критични бележки

Представената дисертационния труд е в голям обем, което би могло да се избегне, като се синтезират и обобщят теоретизациите в Първа глава, както и забелязаните отклонения от формулираните задачи на изследването.

В стремежа си да се обхванат всички противоречиви процеси, съпътстващи битието на книгата в съвременната медиасфера, докторантката е допуснала известна хаотичност и неконсистентност на изложението в Първа глава.

Трета и Четвърта глава съдържа излишни подробности, които биха могли да се отнесат в приложения и да се отсее само анализа на резултатите и маркирането на тенденциите. Бележките под черта в изложението заемат прекалено голям обем и биха могли да се отделят в Позовавания преди библиографията.

Съставеният научен терминологичен речник съдържа в някои отношения дискуссионни определения. Не е засегнат в необходимата дълбочина и въпросът с авторските права в предложения нов продуцентски модел на книгоиздаването.

Прогнозните сценарии за развитие на процесите на четене, създаването на нови общности, базирани на интерактивната комуникация и новите технологични възможности до голяма степен са ограничени само за проучени резултати от научни изследвания на един автор.

V. Оценка на автореферата.

Представеният автореферат отразява точно съдържанието на дисертационния труд. Биха могли да се съкратят някои от коментарите и примерите в подкрепа на тезите, което би подпомогнало по-синтезираното отражение на съдържанието на дисертационния труд.

VI. Публикации по темата.

Докторантката е представила общо 5 научни публикации в сборници на СУ „Св. Кл. Охридски”, 1 в чуждестранно списание, които са непосредствено по темата на представения дисертационния труд, изнесени са 6 доклада на научни форуми, от тях 3 са в броя на отпечатаните, което говори за популяризиране на резултатите и тяхното дискутиране в научната общност.

VII. Цитирания.

Цитиранията в дисертационния труд са внушителни по брой -342 заглавия (117 на кирилица – български и руски; 225 на латиница - английски), което е формалният показател за проученият огромен обем източници, тематично свързани с разработвания проблем. От изложението личи поддържането на актуално равнище на информираност и осведоменост по книгознание, медиазнание, съвременни продуцентски модели, конвергентността на медиите канали, бизнес-модели, философия на масовите комуникации, дигитални медии и промените в социума през последните 30 години.

Посочените източници са цитирани в съответствие с правилата за библиографско описание и библиографско цитиране.

VIII. Заключение.

Независимо от посочените критични бележки, оценката за научното изследване, обект на дисертационния труд е положителна: изключително обемен изследователски труд, основан на проучване, систематизиране и оценяване на огромен обем информация от релевантни източници. Изложената концепция на дисертационния труд е подчинена на възприетия подход на изследването, точно са изложени аргументите, обосноваващи хипотезата, обекта и предмета на изследването, идентифицирането на елементите на системата на книгата, които в най-голяма степен подпомагат нейното оценяване в конвергентна медийна среда. Богатите илюстрации онагледяват и дообогатяват изложението.

Трябва да се отбележи, че от изложението личи умението за провеждане на самостоятелно изследване, за което допринася изключителната ерудираност, висока езикова

култура, не на последно място и лично отношение към темата, в което проличава и натрупан собствен практически опит в печатните и онлайн медии.

Основавайки се на тези аргументи, изказвам заключението, че дисертационният труд напълно отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен “доктор” на Виктория Бисерова Димитрова.

София, 23 февруари 2016 г.

Подпис: